

**NORSKE
LAKSEELVER**

Organisasjon for fiskerettshavere og forpaktere i
vassdrag med anadrom laksefisk

Postadresse: Postboks 9354 Grønland
N-0135 Oslo
Kontoradresse: Schweigaardsgate 34 C, Oslo
Telefon: 2205 4870/ 45 02 16 37
E-post: post@lakseelver.no
Org nr: 971281693
Bankgiro: 8101 05 37886
Internett: www.lakseelver.no

Klima- og miljødepartementet
Kongens gate 20
0153 Oslo

deres ref;

vår ref;

Oslo; 28.12.2015

Klage på tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven - Nussir ASA

Den 08.12.2015 ga Miljødirektoratet Nussir ASA tillatelse til gruvedrift i Kvalsund kommune. Utslippstillatelsen gir adgang til deponering av avgangsmasse på bunnen av den nasjonale laksefjorden Repparfjorden. Selve deponeringsarealet anslås til å utgjøre 8 km², og det er beregnet at ca 10-15% av fjordbunnen vil bli påvirket av forurensingen.

Norske Lakseelver vil med dette påklage vedtaket om utslippstillatelse til Klima og miljødepartementet, med krav om at utslippstillatelsen trekkes tilbake.

Begrunnelse

Stortinget har opprettet 29 nasjonale laksevassdrag og 52 nasjonale laksefjorder for å gi et utvalg av de viktigste laksebestandene særlig beskyttelse. Beskyttelsesordningen ble ferdigstilt i 2007 gjennom St.prp. nr. 32 (2006-2007). Repparfjordelva har fått status som nasjonalt laksevassdrag, og elva munner ut i Repparfjorden som har fått status som nasjonal laksefjord.

Beskyttelsesregimet bygger på den grunnleggende forutsetningen at summen av endringer i aktivitetene i vassdragene og fjordområdene over tid ikke skal medføre økt, men snarere redusert

risiko for villaksen. I 2012 ble beskyttelsesregimet forankret i Lov om laksefisk og innlandsfisk mv. I lovens §7 a står det følgende: *“Når det treffes vedtak eller gjennomføres tiltak som kan påvirke laksens levevilkår, skal de særskilte hensyn som følger av Stortingets vedtak om nasjonale laksevassdrag og nasjonale laksefjorder legges til grunn. I disse områdene skal laksen sikres en særlig beskyttelse mot skadelige inngrep.”*

Miljødirektoratet legger det vedtatte beskyttelsesregime for villaksen til grunn i tillatelsen, og skriver at Stortingets plenarvedtak *“er en rettslig bindende instruks til forvaltningen”*. Miljødirektoratet mener imidlertid at laksen vil bli lite negativt påvirket av tiltaket til Nussis ASA. Norske Lakseelver mener at denne konklusjonen er gjort på mangelfullt grunnlag, noe som vi redgjør nærmere for nedenfor.

- Redusert næringstilgang for laksen

I utredningen av tiltaket slås det fast at sjødeponiet vil kunne ha negativ påvirkning på fisk i Repparfjorden som følge av redusert næringstilgang, da bunnhabitatet forsvinner i selve deponiområdet og at dette gir mindre føde for bunnlevende fisk og yngel som spiser bunndyr¹. Utredningen finner at dette vil kunne svekke produksjonsgrunnlaget for spesielt anadrom aure og i mindre grad røye i Repparfjorden. Når det gjelder laks sier utredningen at næringsgrunnlaget i fjorden har liten betydning, da laksesmolten har hurtig vandring og kort oppholdstid i fjorden. Dette er en feilaktig konklusjon som ikke er basert på den beste tilgjengelige kunnskapen.

I den svært knappe omtalen av laksens beiting i den tidlige marine fasen, refererer utredningen til Rikardsen m.fl. (2004). Det finnes imidlertid nyere internasjonalt publisert forskning fra 2009 hvor det fremkommer kunnskap som fastslår at den tidlige beitingen i det laksen forlater elvemunningen har en signifikant positiv korrelasjon med hvor stor andel av laksen som overlever sjøfasen og returnerer til elvene som voksen, gyteklar laks, *selv om smolten har rask vandring og kort oppholdstid i fjorden*². Artikkelen, som er publisert i Journal of Fish Biology, baserer seg på 17 år med data fra undersøkelser av smolt fra Halselva i Altafjorden og 22 år med data fra undersøkelser av smolt fra Orkla i Trondheimsfjorden. Artikkelen fremholder tilgangen på fiskelarver som næringsdyr for smolten i den første fasen av sjøvandringen som særlig viktig. Hovedforfatter Nils Arne Hvidsten sier i en kommentar til artikkelen at *“Nok næring for utvandrende post-smolt i fjorden er tydeligvis meget viktig for overlevelsen fram til voksen laks, dette til tross for at de normalt ikke oppholder seg lenge i fjordene, men vandrer rett til havs”* (pers. med. per epost, 14.01.2015).

Norske Lakseelver mener at dette på en tungtveiende måte underbygger vår påstand om at sjødeponiets mulige påvirkning på villaksen i Repparfjordelva er underestimert i utredningen og dermed også i Miljødirektoratets vurderinger.

Konklusjon

Miljødirektoratets tillatelse til Nussir ASA er gitt på et grunnlag som har utelatt viktig kunnskap om laksens tidlige beiting i estuariet og fjordområdet. Tillatelsen er dermed gitt i strid med det rettslig bindende beskyttelsesregimet for nasjonale laksefjorder og laksevassdrag. Klima- og miljødepartementet må derfor trekke tilbake tillatelsen som er gitt til Nussir ASA om deponering av gruveavfall i den nasjonale laksefjorden Repparfjorden.

Med hilsen

Torfinn Evensen
Generalsekretær

torfinn@lakseelver.no

Mobil: 45021637

Vegard Heggem
Prosjektleder

vegard@aunan.no

Mobil: 92261414

Referanser:

¹⁾ Urke, Henning Andre, T. Kristensen, K. L. Daae, M. A. Bergan, J. B. Ulvund og J. A. Alfredsen. 2011. "Konsekvenser av sjødeponi i Repparfjorden for anadrom laksefisk. Delutredning i KU program for planlagt gruvedrift i Nussir og Ulveryggen i Kvalsund kommune". Rapport L.NR 6176-2011

²⁾ Hvidsten, Nils Arne, A. J. Jensen, A. H. Rikardsen, B. Finstad, J. Aure, S. Stefansson, P. Fiske og B. O. Johnsen. 2009. "Influence of sea temperature and initial marine feeding on survival of Atlantic salmon *Salmo salar* post-smolts from the Rivers Orkla and Hals, Norway". *Journal of Fish Biology*, 74, 1532 – 1548